
Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2023:7

Riktat stöd till utbildning i de samiska språken

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2023:21 med förslag på en utredning om att avsätta nationella medel till diakoner och präster för utbildning i samiska språk. Utskottet anser att det motionärerna efterfrågar är viktigt och ser att det redan finns möjligheter för stift och församlingar att söka nationella medel för språkstudier i samiska. Utskottet föreslår därför att motionen anses besvarad.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att motion 2023:21 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Motionens förslag

Motion 2023:21 av Anders Lundberg m.fl., Riktat stöd till utbildning i de samiska språken

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda ett avsättande av nationella medel till språklig utbildning av diakoner och präster i de samiska språken.

Bakgrund

Svenska kyrkans försoningsprocess med det samiska folket, som pågått sedan 1990-talet, tog förnyad fart 2011 efter konferensen Ságastallamat i Kiruna. Den fleråriga granskning och kartläggning av kyrkans historiska agerande mot samerna som påbörjades efter konferensen har redovisats i Svenska kyrkans vitbok och i nomadskoleboken som gavs ut 2016. Ett erkännande av kyrkans skuld och en vilja till ansvarstagande ledde till att Svenska kyrkan i november 2021, efter beslut av kyrkostyrelsen i juni samma år, framförde en officiell ursäkt till det samiska folket. Ursäkten framfördes ytterligare en gång vid konferensen Ságastallamat 2 i Luleå i oktober 2022. I samband med ursäkten uttalades åtta åtaganden som utgångspunkt för arbetet i försoningsprocessen med det samiska folket, de kommande tio åren. Bland åtagandena finns målen att förkunna evangelium på samiska samt att bidra till att stärka de samiska språken i Svenska kyrkans verksamhet.

Under sommaren 2022 fastställde generalsekreteraren en handlingsplan för att verkställa åtagandena. I handlingsplanen bryts de övergripande målen ner till delmål och fokusområden. Ett av fokusområdena under 2022–2026 är att främja samiskt kyrkoliv, bland annat för att underlätta samiskt gudstjänstliv. Handlingsplanen, annan information och andra publikationer finns på Svenska kyrkans webb:

www.svenskakyrkan.se/samiska/forsoningsprocessen

För att möjliggöra insatser enligt handlingsplanen avsätter kyrkostyrelsen 40 miljoner kronor i strategiska utvecklingsmedel under perioden 2022–2031. En del av dessa medel finns för stift, församlingar och samiska organisationer att söka enligt kriterier fastställda av kyrkostyrelsen. Enligt kriterierna lämnas bidrag i första hand till insatser som går utöver stiftens, pastoratens och församlingarnas ordinarie ansvar. Medel kan sökas till långsiktiga insatser som till exempel ökar användningen av samiska språk i församlingens verksamhet eller underlättar för församlingar att skicka medarbetare på fortbildning i samiskt språk.

Det finns två utdelningstillfällen per år. Upp till 600 000 kronor finns att söka under 2023 och därefter 400 000 kronor per år till och med 2031. När det gäller stöd till språkstudier, beviljades Jokkmokks församling medel till studier i samiska för församlingens pedagoger vid det första utdelningstillfället i april 2023.

Utbildning i samiska språk finns också att söka på olika nivåer genom språkkurser vid till exempel universitet, folkhögskola, studieförbund och Samernas Utbildningscentrum i Jokkmokk. Sametinget har korttidsstudiebidrag för korta kurser i samiska för samer.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att motion 2023:21 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

I likhet med motionärerna anser utskottet att språket har en central betydelse för gudstjänst och identitet. Därför är det viktigt att det finns möjlighet för församlingar att utbilda medarbetare i samiska språk. Som framgår av bakgrundsbeskrivningen är det redan möjligt för stift och församlingar att söka nationella medel för språkstudier, som en del av de medel som den nationella nivån har avsatt för att stärka det samiska kyrkolivet. Utskottet anser därför att det motionärerna efterfrågar redan är tillgodosett och föreslår att motionen ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Uppsala den 4 oktober 2023

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Erik Vikström, Anna Lundberg, David Svensk, Agneta Ivenmyr, Lena Petersson, Linda Isberg, Johannes Imberg, Nina Wahlin, Magnus Hedin, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Iris Denstedt-Stigzelius och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Kenneth Norberg, Fredrik Schandorff, Kjell Kallenberg, Xerxes Åkerfeldt, Stig Eriksson, Ingegerd Flock Andersson, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, David Castor och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

KI 2023:7

Särskild mening med hänvisning till att motionens att-sats riktas mot präster och diakoner. De medel som finns för närvarande är inte så tydligt riktade mot dessa grupper. Jag avser att i plenum rösta för bifall till motionen.

Monica Johansson